

VREME

ŠVAJCARSKE PRIVREDE U SRBIJI

ROCHE

Lečenje
prilagođeno
pacijentima

SDC I SECO

Godišnja
vrednost
saradnje 15
miliona franaka

ERWIN H. HOFER, AMBASADOR ŠVAJCARSKE

**Jedini izlaz iz krize
je u smanjenju
troškova**

Jedini izlaz iz krize je u smanjenju troškova

“Konkurentnost, prijateljsko poslovno okruženje, manje birokratije, stabilan pravni okvir i realne ekonomske prilike su ključni faktori za privlačenje daljih investicija u Srbiju, uključujući i one iz Švajcarske. Naročito bismo cenili ako bi mnogo više malih i srednjih preduzeća bilo u mogućnosti da investira u Srbiju, što zahteva da ostanu fokusirani na svoj ekonomski napredak, a ne na stalno ometanje zbog ogromnih administrativnih prepreka”

“VREME”: Kako vidite političke i privredne veze Švajcarske i Srbije? Šta je pozitivno, a koje stvari bi mogle da se poprave?

ERWIN H. HOFER: Srbija i Švajcarska održavaju odlične odnose, koji se ogledaju u velikom spolj-nopolitičkom dostignuću – njihovim uzastopnim predsedavanjem Organizacije za evropsku bezbednost i saradnju (OEBS), počevši od 2013. godine, kada će predsedavajuća biti Ukrajina. Zatim će Švajcarska predvoditi OEBS u 2014. godini, a nakon nje i Srbija u 2015, koja će ostati aktivna do 2016. godine. To nam daje okvir od četiri godine bliske multilateralne saradnje. Nadalje, zadovoljni smo što će bivši srpski ministar spoljnih poslova gospodin Vuk Jeremić predse-davati 67. zasedanju Generalne skupštine Ujedi-njenih nacija, što je veoma prestižna i zapažena funkcija.

Sa druge strane, ubeđeni smo da bismo morali da učinimo mnogo više u našim privrednim odnosima, gde postoji čitav niz tekućih aktivnosti, ali ukupan obim je, po našem mišljenju, još uvek previše mali. Stoga, mi u potpunosti podržavamo aktuelne ekonomske reforme u Srbiji, koje su usmerene na to da je učine konkurentnijom u oblasti spoljne trgovine.

Iako se švajcarska i srpska privreda teško mogu porediti po bilo kom merilu, postoje izvesne sličnosti. Jedna od njih je uticaj krize evrozona na domaću privredu, naročito na izvoz. Oko polovine švajcarskog izvoza ide u članice EU; u slučaju Srbije taj iznos je veći od polovine, ali je efekat sličan: usporavaju se ekonomska razmena i rast. Šta, po vašem mišljenju, treba preduzeti u takvoj situaciji: sačekati kraj krize ili preorijentisati svoj izvoz na druga tržišta?

Sve evropske zemlje su na jedan ili drugi način

pogođene tekućom krizom, koja je najviše povezana sa visokim zaduženjima i manjkom fiskalne discipline. Direktna uticaja na Švajcarsku se manje oseća u našoj domaćoj privredi, ali veoma negativno utiče na našu izvoznu industriju i sve naše ekonomske odnose sa spoljnim svetom, poput turizma.

Odgovor na ovu situaciju očevidno leži u seči troškova – koliko god je moguće, u diversifikaciji i pomeranju naše pažnje prema privredama sa potencijalom za veliki rast. Švajcarska ekonomija to čini već duže vreme, što je rezultovalo značajnim povećanjem našeg izvoza u zemlje sa visokim rastom, poput Kine, Rusije, Brazila i drugih, naročito u Aziji. Ipak, Evropska unija ostaje naš daleko najvažniji trgovinski partner, i možemo samo da se nadamo da će evrozona što je pre moguće izaći iz aktuelne krize državnog duga.

Nova srpska vlada je davala protivrečne izjave o saradnji sa MMF-om: uoči izbora, sadašnji predsednik vlade Dačić je izjavio da “Srbija ne želi MMF”; ipak, nakon izbora, Dačić i drugi ministri kao da su promenili retoriku. Kakvo je vaše mišljenje o odnosu MMF-a i Srbije, i trenutno zamrznutom “stend-baj” aranžmanu?

Švajcarska vlada MMF smatra za izuzetno važnu instituciju – moćnu alatku za održavanje finansijske stabilnosti, i kao veoma kompetentnog analitičkog partnera. MMF nam takođe pruža okvir za našu zajedničku konstituciju sa Srbijom u okviru MMF-a i Svetske banke. Upravo smo 7. i 8. septembra u Montreu proslavljali desetogodišnjicu ove bliske saradnje.

Podrška MMF-a za srpsku fiskalnu politiku je neophodan preduslov za stvaranje poverenja na finansijskom tržištu. Stoga, mi samo možemo da se nadamo da će Srbija uskoro postići

konsolidovan dogovor sa MMF-om.

U jednom trenutku, tokom 2011, švajcarski franak je postao toliko snažan da je Narodna banka Švajcarske morala da odredi fiksni minimalni kurs franka prema evru. Tada je rečeno da stalni rast franka uništava švajcarsku domaću ekonomiju. U Srbiji postoji drugačiji problem: u samo nekoliko meseci, zbog plućajućeg kursa, dinar je izgubio više od 10 odsto svoje vrednosti – skoro 20 odsto u poslednjih godinu dana, povećavajući tako državni dug i smanjujući plate zaposlenima. Kako bi Srbija trebalo da se postavi prema ovom problemu, s obzirom da pogađa praktično svakog građanina?

Pre tačno godinu dana Narodna banka Švajcarske usvojila je politiku da interveniše na finansijskim tržištima sa ciljem da ima minimalnu stopu kursa od 1,20 švajcarskih franaka za jedan evro. Ovaj minimalni kurs je apsolutno vitalan za švajcarski izvoz. Ispod tog nivoa kompanije više ne bi mogle da prave profit i da prežive na konkurentnim međunarodnim tržištima.

Kao što ste rekli, Srbija ima suprotan problem – devalvaciju dinara prema evru. Jedini izlaz iz ove situacije jeste da se povratu poverenja finansijskih tržišta smanjivanjem dugova i ustanovljavanjem zdravog političkog okruženja. Povećanje budžetskog deficita bi samo bio suprotan signal od onoga što je potrebno bilo kojoj evropskoj državi ovih dana.

Srbija ima izuzetno velik problem sa nezaposlenošću – oko jedne četvrtine ljudi nema posao, i čak 40 odsto mlade populacije. Kako Švajcarska uspeva da se izbori sa nezaposlenošću mladih, s obzirom da su njene brojke skoro pet puta niže?

Nezaposlenost mladih je veliki politički,

Erwin H. Hofer, ambasador Švajcarske

Foto: A. Andić

društveni i ekonomski izazov. Zaista je srceparajuće videti mlade ljude sa dobrim obrazovanjem bez obećavajuće budućnosti. Srbija nije usamljena u ovom problemu, koji je takođe prilično dramatičan na primer u Italiji ili Španiji. Sa druge strane, u Švajcarskoj ili Nemačkoj nezaposlenost mladih je tek nešto viša od prosečnog nivoa nezaposlenosti.

Nema tajne u tome kako da se izbegne visoka nezaposlenost mladih ljudi: odgovor leži u dvostrukom obrazovnom sistemu, gde bistri mladi ljudi nisu prinuđeni da biraju samo studije na univerzitetima kako bi iskoristili svoje talente, već takođe imaju mogućnost da prođu i kroz stručno obrazovanje čije bi im diplome i sertifikati omogućili da se specijalizuju u tehničkim oblastima koje se poklapaju sa realnim potrebama tržišta rada. To bi im ponudilo šansu da budu produktivan deo društva od trenutka kada završe školovanje.

Čak i u kriznim godinama srpska poljoprivreda je bila maltene jedina uspešna privredna grana, izvozeći svake godine više nego što uvozi. Ipak, vlada prilično jednoglasno mišljenje da je ona krajnje nerazvijena i daleko od optimalne proizvodnje. Ovogodišnja suša je pojačala jednu od bolnih tačaka – nedostatak navodnjavanja. Po vašem mišljenju, šta je ključno da srpska poljoprivreda postane uspešnija?

Mi smo ubeđeni da srpska poljoprivreda ima značajan potencijal koji tek treba da bude ispunjen. Ipak, kako ste naglasili, produktivnost je veoma niska u poređenju sa prosekom u EU. Stoga, da bi iskoristila svoj potencijal, neophodno je da se povećaju produktivnost i konkurentnost u celom poljoprivrednom sektoru.

Ovo dovodi do sledećeg pitanja: u poljoprivredi, ali i u drugim oblastima, Srbiji su potrebna velika ulaganja da postane konkurentna. U vremenima krize, gde i kako pronaći taj novac, po razumnoj ceni i održivim modelom vraćanja? Nedavno je agencija Standard and Poor's snizila kreditni rejting Srbije, što čini situaciju još gorom.

Dodatna ulaganja su zaista ključna za Srbiju. Kako bi privukla nove investicije i ostvarila povoljne uslove za lokalne preduzetnike, mora biti uspostavljeno prijateljsko okruženje za poslovanje, sa zdravom pravnom osnovom na koju se može osloniti, sa znatno smanjenom birokracijom, smanjenom preteranom regulativom, i bez korupcije. Ako u tome uspe, Srbija će unaprediti svoju konkurentnost, koja je u evropskom i svetskom kontekstu još uvek veoma niska. U nedavnom izveštaju Svetskog ekonomskog foruma o globalnoj konkurentnosti, Srbija je tek na 95. mestu, lošije plasirana od svih evropskih zemalja, izuzev Grčke. Srbija, to je jasno, mora da popravi svoj rezultat po ovom pitanju.

Osim poljoprivrednih, koji drugi proizvodi iz Srbije su zanimljivi švajcarskom tržištu?

Postoje dodatne oblasti koje imaju dobar potencijal za švajcarsko tržište, poput građevinskog materijala, pojedinih mašina ili hemikalija. Mi pozdravljamo diversifikaciju srpskog izvoza, i čak možemo da ponudimo neke alate za promociju takvih poduhvata. Odličan instrument je Sporazum o slobodnoj trgovini između Srbije i zemalja Evropske asocijacije za slobodnu trgovinu (EFTA), koji, nažalost, do sada nije bio u potpunosti iskorišćen.

Švajcarske kompanije – Holcim, Basler, Pharmaswiss, Roche, Novartis, da navedemo neke – investiraju i posluju u Srbiji već godinama. Kako vidite poslovno okruženje u Srbiji – šta je to što švajcarske kompanije nalaze privlačnim za investiranje u Srbiji, i šta, po njihovom mišljenju, mora da se promeni i poboljša?

Drago nam je da je većina velikih švajcarskih kompanija prisutna u Srbiji, i da neke od njih, posebno Nestle, konstantno rastu. Kao što smo ranije rekli, konkurentnost, "biznis-frendli" okruženje, manje birokratije, stabilan pravni okvir i realne ekonomske prilike su ključni faktori za privlačenje daljih investicija u Srbiju, uključujući i one iz Švajcarske. Naročito bismo cenili ako bi mnogo više malih i srednjih preduzeća bio u mogućnosti da investira u Srbiju, što zahteva da ostanu fokusirani na svoj ekonomski napredak, a ne na stalno ometanje zbog ogromnih administrativnih prepreka.

Zbog čega Švajcarska nema poslovnu komoru ili udruženje u Srbiji? Kako biste opisali saradnju švajcarskih firmi sa Privrednom komorom Srbije?

Švajcarske kompanije učestvuju u nizu udruženja, što je posledica njihovog multinacionalnog karaktera. One su deo, na primer, deo Saveta stranih investitora (Foreign Investors' Council – FIC) Američke privredne komore (AmCham). Osim toga, ambasada ima prioritet da ih poveže i da bude od pomoći u uspostavljanju prijateljskog okruženja. Privredna komora Srbije je veoma korisna zbog obezbeđivanja okvira za organizaciju sastanaka između predstavnika biznisa obe zemlje.

Švajcarska je svetski poznata po kvalitetu i stabilnosti svojih banaka i finansijskih institucija. Šetajući gradovima Srbije, neko bi pomislio da banke cvetaju u ovom okruženju, dok su skoro sve ostale privredne grane u velikim problemima. Takođe, deluje da banke nisu na pravi način povezane sa preduzetništvom. Kako vi vidite bankarski sistem Srbije, i da li u ovoj oblasti postoji neko švajcarsko iskustvo koje bi bilo od pomoći Srbiji?

Sve doskora, bankarski sistem Srbije je bio jedna od snažnih tačaka nacionalne ekonomije. Možemo samo da se nadamo da neki problemi koji su se nedavno pojavili, i koji utiču na neke institucije, mogu da se brzo prevaziđu, i da će se bankarstvo ponovo razviti kao alatka za privredni razvoj. Na drugoj strani, banke moraju da budu oprezne da ne postanu instrumenti daljeg značajnog i neproduktivnog povećanja ionako previsokog nivoa duga.

Radmilo Marković

DRAGANA NIKOLIĆ, MENADŽER KORPORATIVNIH POSLOVA ROCHE SRBIJA

Lečenje prilagođeno pacijentima

Kompanija Roche je jedna od retkih koja se može pohvaliti 116 godina dugom porodičnom tradicijom koja je rezultirala globalnim liderstvom u brizi o zdravlju. Prošle godine kompanija je obeležila 20 godina kontinuiranog prisustva u Srbiji

“Napredak u medicini je moguć samo uz inovacije zbog čega je Roche više od jednog veka posvećen istraživanjima. Kako biotehnologija igra ključnu ulogu u medicini i farmaciji, molekularno rasvetljavanje uzroka bolesti, razvoj novih dijagnostičkih metoda i razvoj ciljane terapije jeste put kojim idemo sa ciljem postizanja preciznijeg, bezbednijeg i uspešnijeg lečenja”, kaže Dragana Nikolić, menadžer korporativnih poslova i komunikacija u kompaniji Roche u Srbiji.

“Proučavanjem molekularnih uzroka bolesti dolazi se do saznanja šta je ‘meta’ za lečenje i na koji način i kojim lekovima se može suzbiti bolest. Zato su dijagnostika i lečenje isprepletani. To je ujedno od velikog značaja za bolesti koje nemaju jasne kliničke znake i simptome, ali kod kojih je precizna dijagnostika moguća na osnovu molekularnih

Istraživanje i razvoj

Da bi se lek primenio u terapijske svrhe, procenjena potrebna ulaganja iznose oko 1,5 milijardi dolara. U stvaranju jednog novog leka za koji se kandiduje oko 10.000 različitih molekula učestvuju timovi od preko 400 naučnika koji u proseku urade više od 6500 eksperimenata i utroše preko sedam miliona sati rada, stvarajući novi terapijski pristup. Kao lider u oblasti inovativne terapije, švajcarska kompanija Roche u ovakva istraživanja i razvoj godišnje uloži oko 8 milijardi švajcarskih franaka.

informacija. Polazeći od saznanja da uspešnost lečenja u velikoj meri zavisi od mogućnosti precizne dijagnoze, u kompaniji Roche se ‘pod istim krovom’ nalaze dve divizije – lekovi i dijagnostika, što nas čini bližim dobrim

ishodima u lečenju”, objašnjava Dragana Nikolić.

“Važnije je znati kakav je čovek koji je oboleo nego kakva je bolest od koje je oboleo”, rekao je još Hipokrat. Vodeća strategija kompanije Roche je zasnovana na razvoju personalizovane medicine, odnosno na prilagođavanju lečenja različitim grupama pacijenata. Pojedinci su različiti, pa je cilj personalizovanog pristupa obezbeđivanje ciljane terapije razvijene prema nasleđenim ili stečenim faktorima. Osnove za ovaj novi, veoma osetljiv pristup su rezultati savremenih istraživanja na molekularnom nivou.

“Možda u budućnosti lekari neće više govoriti o karcinomu kože ili pluća. Umesto toga, fokus će biti na odgovarajućim molekularnim putevima i tumorima sa specifičnim mutacijama, bez obzira na deo organizma koji je

DRAGANA NIKOLIĆ, ROCHE SRBIJA

zahvaćen bolešću. To je razlog što danas rak dojke lečimo različitim lekovima u zavisnosti od receptora koji se nalaze na tumoru ili što isti lek pomaže i u lečenju limfoma i u terapiji reumatoidnog artritisa”, objašnjava Nikolićeva i dodaje da se Roche oslanja na znanje koje pruža molekularna biologija. “Zato smo danas u mogućnosti da identifikujemo podgrupu pacijenata za koje se tradicionalno smatra da svi imaju istu bolest jer imaju slične simptome, ali zbog različitog genetskog profila bolesti potrebni su im različiti lekovi. Takođe, molekularna saznanja nam pomažu u praćenju uspeha terapije (na primer, kod lečenja hepatitisa ili osteoporoze), potrebne dužine trajanja lečenja, pa čak i davanja leka u tačno određeno vreme. Personalizovani pristup lečenju svakako nije jednostavan, ali je dragocen za samog pacijenta i veoma važan za lekare i donosiocce odluka, jer se optimizuje odnos rizik–korist, kao i trošak–korist lečenja”, ističe Nikolićeva.

Kreativnost i inovacije

Zaposleni u kompaniji Roche u Srbiji posebno su impresionirani inovativnošću studenata grafičkog dizajna Fakulteta primenjenih umetnosti u Beogradu. Deo rešenja koja su ovi studenti ponudili na konkursu koji je kompanija Roche prošle godine raspisala za njih, upotrebljen je za korporativnu oglasnu kampanju, a odabrani radovi se mogu pogledati na sajtu kompanije www.rochesrbija.rs. Osim toga, svi radovi budućih srpskih dizajnera premijerno su prikazani na izložbi koju je kompanija upriličila u popularnoj gradskoj galeriji Ozon, a odmah potom i na Beogradskoj nedelji dizajna, manifestaciji koju ova kompanija takođe podržava.

Poslednjih 50 godina su bile naročito bitne za borbu protiv malignih bolesti. Nauka i istraživanje doprineli su razvoju lekova koji su znatno uticali na ishod lečenja malignih bolesti. Prvi lek koji je izašao iz Roche laboratorije je i danas, nakon 50 godina, sastavni deo mnogih terapijskih protokola, kaže Nikolićeva. Ona objašnjava da su se u međuvremenu pojavili i mnogi drugi lekovi, a da je najveći doprinos lečenju pružila biološka terapija. Prvo monoklonsko antitelo koje je primenjeno u terapijske svrhe takođe je plod Roche grupacije. Ishodi lečenja obolelih od karcinoma su znatno unapređeni i po efikasnosti i po kvalitetu života.

“Nažalost, još uvek ima i mnogo indikacija za koje savremena farmacija i medicina nemaju rešenje, ali je ogroman napredak nesporn. Postoje oblasti kod kojih postoji velika potreba za novim lekovima, ali put do novih revolucionarnih lekova nije nimalo jednostavan, neophodni su znanje, vreme i sredstva. U međuvremenu, cilj nam je da učinimo svima dostupnim već postojeća terapijska rešenja, da ‘kupimo vreme’ do novih lekova, do nekog novog mehanizma dejstva”, pojašnjava Dragana Nikolić.

Dvadeset godina u Srbiji

Kompanija Roche je prošle godine obeležila 20 godina kontinuiranog prisustva u Srbiji. Dragana Nikolić kaže da tim kompanije sve to vreme nastoji da pomognu edukaciji ne samo zdravstvenih radnika, već i opšte populacije. Polazeći od stava da prevencija treba da bude prioritet, Roche godinama unazad podržava kampanje širenja svesti o pojedinim bolestima, o značaju ranog otkrivanja i adekvatnog lečenja.

“Mnoge internacionalne Roche projekte koji se bave prevencijom i značajem ranog otkrivanja sproveli smo i u Srbiji: ‘Njen prijatelj’ (rak dojke), ‘Oživi život’ (limfom), ‘Budi svoj’ (reumatoidni artritis), a neke smo lokalno podržali: ‘Srbija protiv raka’, ‘Tvoja pluća tvoja

odluka’ (rak pluća), ‘Čvrsto sam rešila’ (osteoporoza) i brojne druge. Pored toga, veoma smo ponosni što redovno podržavamo rad centra za palijativno zbrinjavanje i palijativnu medicinu Belhospice i što smo podržali Trku zadovoljstva Beogradskog maratona i doprineli njenom humanitarnom karakteru kroz pružanje podrške NURDOR-u i Klinici za plućne bolesti KCS”, kaže Nikolićeva.

Globalno i lokalno

Ovog meseca Roche je dobio četvrti put zaredom značajno priznanje Indeksa održivosti (Dow Jones Sustainability Index – DJSI) koji procenjuje kompanijske performanse u odnosu na životnu sredinu, društvenu i ekonomsku odgovornost. Dragana Nikolić to komentariše na sledeći način:

“Zaista nam je stalo do zajednice u kojoj radimo, do pacijenata i vodimo brigu o javnom zdravlju. Doživljavamo sebe kao važnu kariku zdravstvenog sistema, jer iskreno verujemo da mnogo možemo da pomognemo. Pokrenuli smo inicijativu za povećanje dostupnosti inovativnih lekova na tržištima u razvoju kako bi što više bolesnih imalo koristi od naših lekova.”

O poslovanju kompanije u Srbiji, Nikolićeva kaže: “U potpunosti shvatamo težinu situacije u kojoj se trenutno nalazi zdravstveni sistem Srbije. U želji da zajedno prevaziđemo finansijske i probleme likvidnosti, sa lokalnim partnerima smo započeli strateške projekte kako bismo na što konkretniji način omogućili što bolje lečenje onima kojima je to potrebno. Kada imate ozbiljne namere, a mi ih imamo i višedecenijskim prisustvom smo to i dokazali, onda je partnerski odnos sa svim institucijama zdravstvenog sistema od ključnog značaja za unapređenje zdravlja.”

Dragana Nikolić objašnjava da je očigledno da se zdravstveni sistem mora menjati, da mora postati otvoreniji i pratiti promene u društvu. “Promene nikada ne idu glatko, uvek postoji otpor, ali važan je krajnji cilj. Kada je zdravlje u pitanju, ne smemo gubiti korak s vremenom, jer ponekad za bolesne to znači život. Napredak je moguć u mnogim segmentima, od registracije, preko dostupnosti lekova, integracije državnog i privatnog. Neophodno je direktnije uključivanje i konsultovanje pacijenata i udruženja pacijenata kada se donose sistemske odluke, jer u krajnjem slučaju zdravstveni sistem postoji zbog njih”, zaključuje Dragana Nikolić.

Godišnja vrednost saradnje 15 miliona franaka

Švajcarska i Srbija imaju tradicionalno dobre odnose, zahvaljujući geografskoj blizini, socijalno-ekonomskim sličnostima, međusobnom razumevanju i značajnoj dijaspori koja živi u Švajcarskoj. Diplomatski odnosi uspostavljeni su pre više od jednog veka, 1908. godine. Saradnja Švajcarske sa Srbijom počela je 1991. godine, u vreme političke i ekonomske krize i nastavila se u periodu međunarodnih sankcija. Ta saradnja bila je usmerena na rešavanje vanrednih situacija, dodelu humanitarne pomoći a naročito na rešavanje smeštaja hiljada izbeglica i interno raseljenih lica. Nakon političkih promena u oktobru 2000. godine, Švajcarska je počela da pomaže demokratsku vladu sveobuhvatnim programom saradnje čiji je cilj podrška institucionalnim reformama radi obezbeđenja mirne tranzicije sa osvrtnom na modernu demokratiju i održivu tržišnu ekonomiju. Danas se ova saradnja

ostvaruje posredstvom savezne kancelarije SDC u okviru Federalnog ministarstva spoljnih poslova i SECO u okviru Federalnog odseka za ekonomske poslove. Švajcarska kancelarija za saradnju u Srbiji sa sedištem u Beogradu prati sve aktivnosti programa u zemlji. Vrednost švajcarske saradnje sa Srbijom iznosi 15 miliona švajcarskih franaka godišnje, a od 1991. godine prelazi vrednost od 300 miliona franaka.

GLAVNE AKTIVNOSTI ŠVAJCARSKE

SARADNJE: Kao deo planiranja aktivnosti vezanih za saradnju Švajcarske, organizacije SDC i SECO tradicionalno razrađuju Strategije saradnje sa zemljama u kojima rade. Strategije saradnje su okvirni dokumenti vezani sa saradnju Švajcarske, u kojima se navode ciljevi, prioriteti, strateške dimenzije i operativni principi partnerskih zemalja organizacija SDC i SECO.

Saradnja Švajcarske sa Srbijom prati smernice Strategije saradnje sa Srbijom 2010–2013 (Cooperation Strategy Serbia 2010–2013), koja je formulisana sa glavnim švajcarskim partnerima u Srbiji. Sveukupan cilj strategije je da podrži napore Srbije u evropskim integracijama doprinoseći socijalnom uključenoju i smanjenju siromaštva, kao i povećanju konkurentnosti privrede Srbije.

Četiri ključna domena saradnje su: ekonomski razvoj, vladavina prava i demokratija, obrazovanje i energetska efikasnost i obnovljiva energija.

Švajcarska takođe podržava regionalne programe i finansira male lokalne projekte. Shvatajući značaj migracija na zapadnom Balkanu, Švajcarska u tom pogledu podržava partnerske odnose u regionu putem operativnih programa koje realizuje SDC.

SGS BEOGRAD

IS YOUR LOCAL PARTNER WITH GLOBAL EXPERIENCE

CERTIFICATION

INSPECTION

ANALYSES

VERIFICATION

WHEN YOU NEED TO BE SURE

SGS

SGS Beograd doo

Jurija Gagarina 7b,
11070 Novi Beograd, Srbija

• t (381-11) 71.55.275
• t (381-11) 71.55.277

• t (381-11) 71.55.276
• t (381-11) 71.55.278

• f (381-11) 22.84.241
• f (381-11) 71.55.279

• www.sgs.rs

• [e sgs.beograd@sgs.com](mailto:sgs.beograd@sgs.com)

Member of SGS Group (Société Générale de Surveillance)

VREME

Copyright © NP Vreme, Beograd

Upotreba materijala iz ovog fajla u bilo koje svrhe osim za
ličnu arhivu dozvoljena je samo uz pisano odobrenje NP Vreme

PDF IZDANJE RAZVILI: Saša Marković i Ivan Hrašovec

OBRADA: Marjana Hrašovec